

Arkivsaknr:	2023/373
Arkivkode:	231
Saksbehandler:	Aina Johannessen

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

20.02.2024
05.03.2024

Endring av forskrift om gjennomføring av feie- og tilsynstjenester

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Forskrift om feie- og tilsynstjenester, Gildeskål § 3 endres slik:

Gebyret for feie- og tilsynstjenester fastsettes årlig av kommunestyret og innkreves med samme intervall som øvrige kommunale avgifter og gebyrer. Gebyret vil kunne deles i flere gebyrer i forhold til hvilke tjenester som tilbys (for eksempel tilsyn, feiing).

Det skal innkreves gebyr fra samtlige som mottar feie- og tilsynstjenester. Dette gjelder uavhengig av om fyringsanlegget er i regelmessig bruk eller ikke, herunder også fritidsboliger.

Gebyret er ikke knyttet til tidspunkt for når feiing og tilsyn gjennomføres, men gjelder uansett om, hvordan og når tjenesten finner sted. Det skal innkreves samme årlige gebyr fra eierne selv om kommunen har vurdert at noen fyringsanlegg behøver feiing og/eller tilsyn oftere og/eller sjeldnere enn andre. Det er også adgang til å kreve gebyr fra en eier de årene kommunen ikke gjennomfører feiing og/eller tilsyn hos vedkommende.

Endringen sendes ut på høring. Høringsfristen settes til 4 uker og innspill skal meldes skriftlig.

Bakgrunn for saken:

Forskrift om gebyr for gjennomføring av feie- og tilsynstjenester, Gildeskål kommune, Nordland, ble fastsatt av Gildeskål kommunestyre 15. desember 2016 og forskriften trådte i kraft 1. januar 2017. Forskriftens §3, andre ledd slår fast at;

Det skal innkreves gebyr fra samtlige som mottar feie- og tilsynstjenester. Dette gjelder uavhengig av om fyringsanlegget er i regelmessig bruk eller ikke, herunder også fritidsboliger.

Det skulle etter dette vært igangsatt arbeid for å fakturere fritidsboliger.

Grunnen til at problemstillingen om kommunen her har tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å kunne kreve gebyr også i de tilfeller feiertjenestene ikke er faktisk gjennomført kom opp - skyldes at en gjennomgang av gebyrgrunnlag for feie- og tilsynstjenester i 2023 avdekket et stort avvik i antall fritidsabonnenter som ble fakturert for denne tjenesten, sett opp mot antall abonnenter som Salten Brann la til grunn for sin fakturering til Gildeskål kommune.

Det ble ut fra dette arbeidet i november 2023 sendt ut etterfakturering i henhold til gjeldende foreldesregler til de abonnentene som ikke hadde blitt fakturert for denne tjenesten etter at forskriften trådte i kraft i 2017.

Gildeskål kommune mottok deretter flere klager på etterfaktureringen av feiegebyr. Begrunnelsen var hovedsakelig at kommunen fakturerer gebyr for tilsyn og feiing selv om feier ikke hadde hatt fysisk oppmøte på eiendommen enda.

Det er viktig å legge til her at abonnentene faktureres for denne tjenesten på bakgrunn av fagdata registrert hos Salten Brann IKS. Salten Brann IKS har opplyst at de vurderer eiendommene utfra behov, og at de får gjennomført feiing/tilsyn på ca. 10 % av fritidseiendommene hvert år. Noe som synliggjør behovet for klar hjemmel for ilegging av gebyr også når selve tjenesten ikke gjennomføres sett hen til selvkostprinsippet.

I forbindelse med dette arbeidet ble så kommunens saksbehandlere oppmerksom på en lagmannsrettsavgjørelse som gjaldt akkurat dette spørsmålet for Fjord kommune, som har samme forskriftstekst som Gildeskål kommune under § 3 tredje ledd. Den lyder pr. nå som følger:

Gebyr innkreves selv om feie- og tilsynstjenester ikke er utført i følgende tilfeller:

- *Feieren ved inspeksjon av fyringsanlegget har avdekket at det ikke er behov for feiing.*
- *Feieren ikke har fått tilfredsstillende adkomst til fyringsanlegget etter varsel/avtale om tjenesten.*

Etter internrettslig avklaring fra advokat, er det nå lagt til grunn som gjeldende rett at kommunen ikke har hjemmel til å kreve gebyr når tjenesten ikke faktisk sett er gjennomført jf. vilkåret i forskriften «utført» og de to tilfellene som er faktisk nevnt.

Når kommunen først har valgt å vise til hvilke tilfeller som gir hjemmel for å kreve gebyr når tjenestene ikke er «utført», så regnes vilkåret ut fra det alminnelige legalitetsprinsipp som avklarende for når kommunen faktisk kan kreve gebyr. Presisert så åpner lovens tekst for at kommunen kan kreve gebyr også for de tilfeller tjenesten ikke fysisk er utført, men ordlyden i kommunens forskrift tolkes uttømmende til de to angitte tilfellene.

Forslag til ny tekst i forskriften anses å fjerne den selvpålagte innskrenkingen i gjeldende forskrift, slik at teksten etter dette gir klar hjemmel til å kunne innkreve gebyr i samsvar med

Salten brann sin faktureringspraksis jf. selvkostprinsippet der gebyr også kan kreves om tjenesten angjeldende år eksempelvis ikke er fysisk utført.

Vurdering:

Når det gjelder gebyr for feiing og tilsyn tolkes brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd slik at dette er opp til den enkelte kommunen, jf. direktoratets temaveiledning til forskrift om brannforebygging kapittel 4 punkt 4.3:

«Forskrift om brannforebygging regulerer ikke hvordan et eventuelt gebyr skal innkreves. Det er opp til kommunen hvorvidt den ønsker å ha samme gebyrsats for alle, eller om man ønsker å differensiere størrelsen avhengig av hyppighet, fyringsanlegg, boligtype eller lignende. Kommunens samlede gebyrinntekter kan kun dekke de utgiftene kommunen har for å utføre tjenesten – det såkalte selvkostprinsippet. Det er kun anledning til å kreve gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.»

Det fremkommer i [LF-2023-104673 \(Fjord kommune\)](#) at den uttalelsen stemmer med en utstrakt kommunal praksis. Siste setning i uttalelsen kan for øvrig ikke tolkes slik at gebyr forutsetter at feiing og/eller tilsyn er gjennomført hos den enkelte eieren hvert år. Uttalelsen må i stedet tolkes slik at gebyret bare skal dekke kommunens samlede kostnader for gjennomføring av feiing og tilsyn, ikke andre kostnader og tjenester.

Det er dermed adgang til å **kreve samme årlige gebyr** fra eierne selv om feiertjenesten har vurdert at noen fyringsanlegg behøver feiing og/eller tilsyn **oftere og/eller sjeldnere enn andre**. Det er også adgang til å kreve gebyr fra en **eier de årene kommunen ikke gjennomfører feiing og/eller tilsyn hos vedkommende**, jf. [LF-2023-104673 \(Fjord kommune\)](#).

I medhold av juridisk utredning forutsetter nåværende forskrift for Gildeskål kommune at inspeksjon av fyringsanlegget er nødvendig for at det skal kunne kreves avgift. Dersom inspeksjonen avdekker at det ikke er behov for feiing kan det unnlates. Tilsvarende kan avgift kreves dersom feieren ikke har fått tilfredsstillende adkomst til fyringsanlegget etter varsel/avtale om tjenesten.

Dersom det ikke er gjennomført inspeksjon kan ikke avgift kreves. Eierne kan nekte å betale gebyr til kommunen for feiing og tilsyn fordi kommunen ikke har gjennomført feiing og tilsyn som beskrevet.

Forslag til endring av forskriften

Gildeskål kommune bør derfor endre forskriften slik at inspeksjon kan unnlates for å kreve gebyr.

Forskriftens §3 lyder i dag:

Gebyret for feie- og tilsynstjenester fastsettes årlig av kommunestyret og innkreves med samme intervall som øvrige kommunale avgifter og gebyrer. Gebyret vil kunne deles i flere gebyrer i forhold til hvilke tjenester som tilbys (for eksempel tilsyn, feiing).

Det skal innkreves gebyr fra samtlige som mottar feie- og tilsynstjenester. Dette gjelder uavhengig av om fyringsanlegget er i regelmessig bruk eller ikke, herunder også fritidsboliger.

Gebyret er ikke knyttet til tidspunkt for når feiing og tilsyn gjennomføres, men gjelder uansett om, hvordan og når tjenesten finner sted.

Gebyr innkreves selv om feie- og tilsynstjenester ikke er utført i følgende tilfeller:

- *Feieren ved inspeksjon av fyringsanlegget har avdekket at det ikke er behov for feiing.*
- *Feieren ikke har fått tilfredsstillende adkomst til fyringsanlegget etter varsel/avtale om tjenesten.*

Forslag til ny tekst:

Gebyret for feie- og tilsynstjenester fastsettes årlig av kommunestyret og innkreves med samme intervall som øvrige kommunale avgifter og gebyrer. Gebyret vil kunne deles i flere gebyrer i forhold til hvilke tjenester som tilbys (for eksempel tilsyn, feiing).

Det skal innkreves gebyr fra samtlige som mottar feie- og tilsynstjenester. Dette gjelder uavhengig av om fyringsanlegget er i regelmessig bruk eller ikke, herunder også fritidsboliger.

Gebyret er ikke knyttet til tidspunkt for når feiing og tilsyn gjennomføres, men gjelder uansett om, hvordan og når tjenesten finner sted. Det skal innkreves samme årlige gebyr fra eierne selv om kommunen har vurdert at noen fyringsanlegg behøver feiing og/eller tilsyn oftere og/eller sjeldnere enn andre. Det er også adgang til å kreve gebyr fra en eier de årene kommunen ikke gjennomfører feiing og/eller tilsyn hos vedkommende.

Konklusjon:

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til endring av forskrift om feie- og tilsynstjenester, Gildeskål § 3 sendes til høring. Høringsfristen settes til 4 uker, og innspill skal meldes skriftlig.